

המפתח

לחיות באור הפרשה

עם תורה דעתיקה
סתימאה דעתיקה
לאתגליא לעתידי-לבא

י"ו 5 בעזרה ע"י מכון:

האגודה

B48148@gmail.com

ל'לקוטי-מוהר"ן' על התורה ומועדיה

גליון 49

פרשת בא תש"פ

בנדאי אה-על-פיר-כן יש שם גס-פן אלקות, כי בנדאי אין שום דבר בלעדי חיותו. - ועל-פן אי אפשר להשיג כלל בחינת 'חלל-הפנוי', עד לעתידי-לבוא.

ודע: שיש שני מיני 'אפיקורסות':

א) 'אפיקורסות' שבא מ'חכמות-חיצוניות', ועליו נאמר (אבות פ"ב מ"ד): "ודע מה שתשיב לאפיקורוס", כי ה'אפיקורסות' הזאת יש עליה תשובה, כי בא מבחינות 'שבירת-כלים' וכו'. ועל-כן מי שנופל לאפיקורסות' הזאת, אף שבנדאי צריך לברח ולהמלט משם, אך אף-על-פיר-כן אפשר לו למצא הצלה לצאת משם, כי יוכל למצא שם השם-יתברך אם יבקשהו וידרשהו שם - כי מאחר שבאים מ'שבירת-כלים', יש שם כמה ניצוצות הקדשה וכו'.

ב) ה'אפיקורסות' הבאים מ'חלל-הפנוי', אשר שם אין אלקות בפני-בול, ועל פן אלו הקשיות הבאים משם, אי-אפשר בשום-אופן למצא להם תשובה, הינו למצא שם השם-יתברך - כי אלו היה מוצא שם גס-פן את השם-יתברך, אם-כן לא היה פנוי, והיה הכל 'אין-סוף' פנ"ל. ועל-כן על ה'אפיקורסות' הזאת נאמר (משלי ב, יט): "כל באיה לא ישובון" - כי אין שום תשובה על ה'אפיקורסות' הזאת וכו'.

רק 'ישראל' עלידי 'אמונה', עוברים על כל החכמות, ואפלו על ה'אפיקורסות' הזאת הבא מ'חלל-הפנוי', כי הם מאמינים בהשם-יתברך בלי שום חקירה וחקמה, רק באמונה-שלמה וכו'.

"ויאמר ה' אל משה, בא אל פרעה, כי אני הכבדתי את לבו ואת לב עבדיו, למען שתי אתי אלה בקרבו. ולמען תספר באזני בנה ובן בנה, את אשר התעללתי במצרים, ואת אתי אשר שמתי בהם, וידעתם כי אני ה' וגו'. ויבא משה ואהרן אל פרעה, ויאמרו אליו: פה אמר ה' אלהי העברים, עד מתי מאנת לענת מפני, שלח עמי ויעבדני. כי אם מאן אתה לשלח את עמי, הנני מביא מחר ארבה בגבולך" (שמות י, א-יג)

א. ח"א סד, א-ב-ג-ה-ו; פתביד רפנו ז"ל השיך לתורה הזה (הנדפס בסוף הספר) - השם-יתברך ברא את העולם, ואת כל הבריאה מתחלת האצילות עד סוף נקדת המרפז של עולם הגשמי - כדי להראות רחמנותו. וכאשר רצה לברא העולם, לא היה מקום לבראו, מחמת שהיה הכל 'אין-סוף'. על-כן צמצם האור לצדדין, ועל-ידי-זה נעשה 'חלל-הפנוי'. ובתוך ה'חלל-הפנוי' הזה, נתהוו כל הימים והמדות, שהם בריאת העולם (ע"חיים בתחלתו). - וזה ה'חלל-הפנוי' היה מקרח ל'בריאת' העולם, כי בלתי זה לא היה שום מקום ל'בריאת' העולם פנ"ל.

וזה ה'צמצום' של ה'חלל-הפנוי', אי-אפשר להבין ולהשיג, כי אם לעתידי-לבוא - כי צריך לומר בו שני הפכים: 'יש' ו'אין' - כי ה'חלל-הפנוי' הוא עלידי ה'צמצום', שבביכול צמצם אלקותו משם, ואין שם אלקות בפני-בול, כי אם לא כן, אינו פנוי והכל אין-סוף ואין מקום ל'בריאת-העולם' כלל. אבל באמת לאמתו,

ועל-פן 'ישראל' נקראים 'עבריים', על-שם שהם עוברים באמונתם על כל החכמות, ואפלו על החכמות שאינם חכמות, הינו האפיקורסות השנית' הבא מ'חלל-הפנוי'. ועל-פן 'השם-יתברך' נקרא: **"אלקי העבריים"** (שמות ג, יח; ה, ג; ט, ט; טז, ט; א"ג, ג, א), מלשון "עבר הנחר" (יהושע כד, ב), לשון 'צדדיו', הינו: שאלקותו מסבב גם על ה'חלל-הפנוי', הבא על-ידי ה'צמצום', שצמצם האור לצדדיו.

אך דע: אם יש צדיק גדול שהוא בחינת 'משה' - הוא צריך דוקא לעין בדברי האפיקורסות' אלו - ואף שאי אפשר לישבם, על-כ"ז על-ידי עינו שמעיין שם, הוא מעלה משם כמה נשמות שנפלו ונשקעו בתוך האפיקורסות' הזאת.

פי אלו המבוכות והקשיות של האפיקורסות' הזאת הבא מ'חלל-הפנוי', הם בבחינת 'שתיקה', מאחר שאין עליהם שכל ואותיות לישבם פנ"ל. פי ה'בריאה' היתה על-ידי ה'דבור', כמו שכתוב (תהלים לג, ו): "בדבר ה' שמים נעשו, וברוח פיו כל צבאם". ובה'דבור' יש 'חכמה' וכו'. אבל בה'חלל-הפנוי' שהוא מקיף כל העולמות, פי הוא קדם ה'בריאה' קדם אותיות ה'דבור' - והוא פנוי מכל פניכול - אין שם שום 'דבור', ואפלו שכל בלא אותיות. ועל-פן המבוכות הבאים משם, הם בבחינת 'שתיקה' וכו', וצריך רק להאמין ולשתק שם.

ועל-זה נאמר (מנחות כט:): "שתק בך עלה במחשבה!" - פי על הדברים שקשים להבינם, נאמר "שתק" וכו'.

ועל-פן אסור לכנס ולעין בדברי האפיקורסות' וה'מבוכות' אלו - פי-אם 'צדיק' שהוא בחינת 'משה' - פי 'משה' הוא בחינת 'שתיקה', בבחינות שנקרא: "כבוד פה" (שמות ד, י), בחינת 'שתיקה', שהוא למעלה מן הדבור.

ודע: שעל-ידי ה'נגון של הצדיק' שהוא בחינת 'משה' - הוא מעלה את הנשמות מן האפיקורסות' הזאת של ה'חלל-הפנוי' שנפלו לשם. פי דע: שכל חכמה וחכמה שבעולם, יש לה זמר ונגון מיוחד וכו', ואפלו חכמת האפיקורסות', יש לה נגון וזמר המיוחד לחכמה האפיקורסות' וכו'.

ואמונה' יש לה גם-כן 'זמר ונגון' המיוחד לאמונה' - וכמו שאנו רואים: שאפלו אמונות עכו"ם' בדברי טעותם, יש לכל אמונה של עכו"ם, נגון מיוחד, שמזמרין בו ועורכין בו בבית-תפלתם. בן להפך בקדושה, כל אמונה' יש לה 'זמר ונגון'.

ואתו ה'זמר' המיוחד לאמונה' הנ"ל, שהוא אמונה העליונה' מכל המיני חכמות ואמונות שבעולם, הינו

אמונה בהאור איך-סוף עצמו וכו' - אותו ה'זמר' הוא גם-כן למעלה מכל הנגינות וזמירות שבעולם השיכים לכל חכמה ואמונה. וכל הזמירות והנגונים של כל החכמות, נמשכין ממנו, פי הוא ה'זמר' השיך לה'אמונה' בהאור איך-סוף עצמו, שהוא למעלה מן הכל.

ולעתיד-לבוא אז יתקיים (שיר-השירים ד, ח): "תבואי תשורי מראש אמונה" - "מראש אמונה" דיקא - הינו בחינת אמונה עליונה' זו, שהוא ראש לכל האמונות. וזה "תשורי" דיקא, הינו הנגון והזמן השיך לראש אמונה' זו פנ"ל.

ולבחינת 'זמר' של אמונה העליונה הזאת' - אין מי שיזכה, פי-אם 'צדיק-הדור' שהוא בחינת 'משה', שהוא במדרגת אמונה' זו, שהוא בחינת 'שתיקה' פנ"ל. פי 'משה' הוא בחינות 'שתיקה' פנ"ל.

ועל בן על-ידי 'נגון של הצדיק' שהוא בחינות 'משה' פנ"ל - עולים ויוצאים כל הנשמות שנפלו בתוך האפיקורסות' הזאת של 'חלל-הפנוי' - פי 'נגונו' הוא בבחינות ראש אמונה', הינו אמונה העליונה על הכל - שעל-ידי 'נגון' ואמונה' זו, נתבטלים כל האפיקורסות, ונכללים ונתבטלים כל הנגונים בתוך הנגון הזה וכו'.

וזה פרוש (שמות ג, א-ב-ג-ד): **"ויאמר ה' אל משה, בא אל פרעה, כי אני הכבדתי את לבו ואת לב עבדיו, למען שתי אתי אלה בקרבנו. ולמען תספר באזני בנה ובן בנה, את אשר התעללתי במצרים, ואת אתי אשר שמתי בהם, וידעתם כי אני ה' וגו'. ויבא משה ואהרן אל פרעה, ויאמרו אליו: כה אמר ה' אלהי העברים, עד מתי מאנת לענת מפני, שלח עמי ויעבדני. פי אם מאן אתה לשלח את עמי, הנני מביא מחר ארבה בגבולך."**

"ויאמר ה' אל משה, בא אל פרעה" - שצוה הקדוש-ברוך-הוא לה'צדיק' שהוא בחינת 'משה', שיבא לבחינת 'פרעה' - 'פרעה' הוא בחינות 'חלל-הפנוי', פי 'פרעה' לשון 'בטול', לשון (שמות ה, ד): "תפריעו את העם". וגם 'פרעה' לשון 'התגלות', הינו בחינת 'חלל-הפנוי', שהוא בטל ופנוי מכל, ובתוכו התגלות כל הבריאה. ושם ב'חלל-הפנוי' יש 'כבדות לב', פי אי-אפשר להשיגו. וכל החכמות הבאים משם יש בהם 'כבדות לב', שנסארים בקשיא על השם-יתברך, ואי-אפשר למצא אותו שם, מחמת שפנה אלקותו משם פניכול, כדי שתוכל הבריאה להתהוות.

ועל-כן: **"ויאמר ה' אל משה בא" וכו'** - ש'משה' דיקא יבא אל פרעה, בחינות ה'חלל-הפנוי' - כי אסור לכנס לשם פייאם בחינות משה'.

וזוה: **"כי אני הכבדתי את לבו ואת לב עבדיו" -** "הכבדתי" לשון לבוש' ו'הסתרה'. "עבדים" הם בחינות ה'הקדמות' של כל ה'חכמות', כי כל 'חכמה' יש לה 'הקדמות', והם נקראים 'עבדים' ו'משמשים' לה'חכמה' - הינו: שכל ה'חכמות' ו'ההקדמות' הבאים משם מ'חלל-הפנוי', יש בהם 'כבודות לב' - שנסארים ב'קשיא' - הינו: שהסתיר וצמצם הקדוש-ברוך-הוא את אלקותו, את האור איך-סוף, לצדדיו, כדי לברא אחר-כך ה'בריאה' בלה.

וזוהו: **"למען שתי אתני אלה בקרבו" -** הינו: שמה ש"הכבדתי את לבו" שאי-אפשר למצא שם השם-יתברך, זה היה "למען שיתי" וכו', כדי שאשית בקרבו ה'אותיות' של ה'בריאה', הינו: כדי שתוכל ה'בריאה' להתהוות שם בתוך ה'חלל-הפנוי', שצמצם ופנה אלקותו משם כביכול - כי אם לא היה מצמצם אלקותו משם, לא היה מקום לבריאה.

וזוה: **"ולמען תספר" וכו' -** כי שם בתוך ה'בריאה' שנתהוה בתוך 'חלל-הפנוי' - שם תוכל לספר ולדבר, כי יש שם 'אותיות' ו'דבור' שעל-ידם נתהוה ה'בריאה'.

וזוה: **"באזני בנה ובן בנה" -** כי עקר 'כלל הבריאה' היתה בשביל רחמנותו בנ"ל, ו'ה'בריאה' היתה על ידי ה'דבור' בנ"ל.

נמצא: שבכל דבר שנברא בתוך ה'חלל-הפנוי', יש שם צמצום רחמנותו, כי השם-יתברך צמצם רחמנותו וברא הדבר הזה בתבנית ודמות הזה, כפי שמדת רחמנותו חיבה שזה הדבר יהיה כך. כי ה'רחמנות' - שרש כל הבריאה, כי הכל נברא כדי לגלות רחמנותו בנ"ל.

וזוה: **"ולמען תספר באזני בנה ובן בנה",** "עד כאן רחמי האב על הבן" (רש"י בראשית כא, כג). כי במה שהוא אחר הבריאה, שם תוכל לספר ולדבר, ולהשיג 'צמצום רחמנותו' שיש בכל דבר. "עד כאן רחמי האב" וכו' - הינו: שבדבר הזה יש בליכך רחמנותו, ובדבר הזה יש בליכך רחמנותו.

הינו: כי על-ידי ה'בריאה' תוכל לספר בה'רחמנות' שתבחן בהבחנת שכלך. **"באזני" זה בחינת 'הבחנה',** כמו (איוב יב, יא; לד, ג): **"אזן מלין תבחן" -** כי ה'ספור' בא מפח 'אותיות' הדבור שנברא בהן העולמות, ו'הבחנה' באה מחכמתו יתברך-שמו שברא בה העולמות.

וזוה: **"את אשר התעללתי במצרים" וכו' -** זה בחינת ה'קלפות' שבאים מ'רבווי-אור' מ'שבירת-כלים'. "כי התעללתי", פרש רש"י: "שחקתי" - הינו: שעשיתי 'שחוק' ו'עוללות' בעולם - הינו בחינת ה'קלפות' שהן כנגד הקדשה רק כמו מי שמדמה ומשחק ומעקם עצמו לחברו, כי הם רק ב'קוף המשחק' ומדמה עצמו לאדם. כמו 'שחוק' שמשחקין [שקורין: נאכגעשפעט].

וזוהו: **"ואת אתני אשר שמתי בהם" -** כי יש שם 'אותיות', כי הם באים מ'רבווי-אור' מ'שבירת-כלים'. על-כן: "וידעתם כי אני ה'" - כי שם תוכלו להכיר את השם, כי יש שם 'ניצוצי הקדשה' ו'אותיות'. הינו: שאפלו בתוך בחינת ה'שחוק', בחינת ה'קלפות', הינו בחינת 'אפיקורסית הראשונה' שבה מבחינת 'רבווי-אור' - גם שם תוכל להכיר את השם - כי אפשר למצא שם אותיות ו'ניצוצות לישבם, כי הם באים מ'שבירת-כלים' בנ"ל.

וכשבא משה לפרעה: **"פה אמר ה' אלמי העברים, שלח עמי ויעבדני" -** "אלמי העברים", הינו אלקותו ואורו שצמצם לצדדיו, וזה לשון 'עברים', לשון (הושע כד, ג): **"מעבר הנהר"** [בנ"ל], ועל-שם-זה אנו נקראים 'עברים', שאנו משליכים כל החכמות, ודבקים בהשם-יתברך לבד, באמונה לבד - ו'משה' בא לפרעה כדי להכניע אותו בנ"ל.

וזוהו: **"עד מתי מאנת לענת מפני" ו** עקר הדבר: "שלח עמי" בנ"ל.

וזוה: **"ויבא משה אל פרעה וכו', כי אם מאן אתה לשלח וכו', הנני מביא מחר ארבה בנבולך" -** "מחר" - הוא בחינת 'לעתיד-לבוא', כי "מחר לקבל שכר" (ערויבין כב), בחינת (בראשית ל, ג): **"וענתה בי צדקתי ביום מחר",** בחינת קבול השכר ל'עתיד-לבוא', ואז יבינו בחינת ה'חלל-הפנוי' שהוא על ידי ה'צמצום', איך אפשר להיות שבאמת יש שם אלקות, ואף-על-פי-כן הוא 'חלל-הפנוי'. - הינו: 'לעתיד' יענה ויסביר לי תרוצים על כל הספקות וכו'.

וזוהו בעצמו ה'קבול שכר' - כי עקר ה'קבול שכר ל'עתיד' הוא: שישינו השגות ויבינו מה שהיה אי-אפשר להבין בעולם-הזה, ואז ידעו: **שה'חלל-הפנוי' הוא בבחינת 'ארבה', 'פה הוא קמצא דלבושה מנה ובה'** (בראשית רבא כא, ה). 'לבוש' הוא בחינת ה'צמצום' של 'חלל-הפנוי', שעל-ידו בחינת ה'לבושין'. יבינו שהוא 'מנה ובה', שבאמת יש שם 'אלקות', ואף-על-פי-כן הוא בחינת 'לבוש', בחינת 'צמצום', בחינת 'חלל-הפנוי'. הינו: כי אפילו ה'הלבושה' היה ב'חכמה' - שאז יתגלה סוד

בחינות ה'לבושין', בחינת ה'צמצום' של ה'חלל-הפנוי' - פי אז יתגלה 'ראש אמנה', בחינת (שירי-השירים ד, ח): "תבואי תשורי מראש אמנה", בחינת הנגון העליון של 'ראש אמנה' הנ"ל, שעל-ידו נתבטל כל המבוכות של 'חלל-הפנוי'.

זזה: "הנני מביא מחר", הינו 'לעתיד' - "ארבה בגבולך" - הינו: "גבולך" שהוא בחינת 'חלל-הפנוי', יתגלה שם 'לעתיד'. ה'ארבה' זה בחינת ה'צמצום' 'דלבושיה מניה וביה' פנ"ל.

זזה: "הנני מביא מחר ארבעה", ראשי-תבות (איוב לב, ח): "א'כך ריוח הוא באנוש" - בחינת נגינה, שהוא בחינת 'ריוח'. הינו: שאז יתגלה הנגון והזמר של 'ראש אמנה' פנ"ל - ועל-ידו יתבטלו כל האפיקורסות, אפלו של 'חלל-הפנוי'.

ב. ח"נ עט (ראשי-פרקים' של רבנו ז"ל - ועין בפנים באור מזהרנת ז"ל על הראשי-פרקים של הפרשיות 'תולדות' ו'יצא', ולפי-זה תבין גם כאן) - "בא אל פרעה" (שמות י, א). 'משה' בחינת 'אחדות הזמנים', 'מ'ה ש'היה ה'וא ש'היה" (קהלת א, ט; תקוני-זהר קיב.). "פרעה - 'קולה' פנחש ילך" (ירמיהו מ, יז-כב). "אני הכבדתי את לבו, למען שתי אתתי" (שמות י, א). "אם לא יאמינו ל'קול' האות" (שמות ד, ח). "בקרבו" (שמות י, א). "הכבדתו שהכביד על ישראל כדי לעוררם בתשובה - ופרעה הקריב" (שמות יד, י; שמות-דב' כא, ה).

"ויאמר משה, בנערניו ובזקניו נלך, בבנינו ובבנותנו, בצאננו ובבקרנו נלך" (שמות י, ט)

ג. ח"א נד, ג - פשאדם עושה איזה מצוה, יש פח בהמצוה, לילך ולעורר פל העולמות לעבודת השם יתברך, בבחינת (שמות י, ט): "בנערניו ובזקניו נלך, בצאננו ובבקרנו נלך".

"וימש השד" (שמות י, כא)

ד. ח"א יא, ב - בשהתורה באה לתוך דבורים פגומים, לפה פגום, לא די שאין דבורי התורה מאירים לו, כי אם גם התורה עצמה, נתגשם ונתחשף שם מפיו, כמו שכתוב (יהושע א, ח): "לא ימוש ספר התורה הזו מפיך", בחינת (שמות י, כא): "וימש השד" - הינו: שלא יתגשמו ויתחשכו מפיך.

ה. ח"א קי - התורה היא רוחניות, ואשר זך ישר פעלו, ושכלו רוחני, יכול לתפס כל התורה כלה, ולא ישפח דבר. פי דבר רוחני אינו תופס מקום, ויכולה התורה להתפשט ולשכן בשכלו. אך מי שהוא מגשם דברי

התורה ועושה ממנה ממשות, אזי יש לה שעור וקצבה, כמה הוא יכול לתפס בשכלו ולא יותר. ואם ירצה להשיג יותר, אזי ידחה מה ששכר נכנס בשכלו. כדרך כל דבר גשמי, אם הוא כבד מלא, אם ימלאנו יותר ידחה מה שהיה בו כבד. ומזה בא השכחה:

זזהו (יהושע א, ח): "לא ימוש ספר התורה הזו מפיך". "ימוש" - מלשון 'ממשות', כמו שכתוב (שמות י, כא): "וימש השד". כלומר: הזכר שלא תהיה 'ממשות' ו'גשמיות' בדברי-התורה. "מפיך" - כלומר: מחמת 'פיך', שיוצא מאתך, יהיה לה 'ממשות' ו'גשמיות', תזהר מזה.

"כה אמר ה', כחצת הלילה אני יוצא בתוך מצרים. ויהי בחצי הלילה וה' הכה כל בכור בארץ מצרים." (שמות יא, ד; יב כט)

עניני מעלת 'חצות הלילה', ועניני 'תקון-חצות' - נמצאים בהמפתח ל'ימי בין-המצרים' -

"צא אתה, וכל העם אשר ברגליך" (שמות יא, ח) "ההולכים אחר עצתך" (רש"י)

ו. ח"א יז, ח - "והינא שין פרסה" (בבא-בבא עד.). "פרסה" בחינת 'רגל', הינו 'עצה', כמו (שמות יא, ח): "ופל העם אשר ברגליך" - "הנמשכים אחר עצתך" (רש"י שם) - הינו: שהנשמה נזכרת: שהיתה תחלה במחשבה, ובה נמלך ונתיעץ בבריאת עולמו (בראשית-דב' ח, ז; רות-דב' ב, ג). (עין בפנים).

ז. ח"א נ, י - 'המונעים' מכנים בשם 'רגליך', כמו (שמות יא, ח): "ופל העם אשר ברגליך".

ח. ח"א נב, א - יש מוכיחי הדור, והם בחינות 'רגליך'. ונקראים 'רגליך', על שם שהם "למודי ה'" (ישעיה נד, יג), הינו: שלומדין כפיכול את השם, שנותנין לו 'עצות', והם הולכים בשליחותו לישראל, להוכיחם ולהחזירם להשם-יתברך. ועל-שם-זה נקראים בחינות 'רגליך', על-שם ה'עצה', כמו שפרש רש"י (שמות יא, ח) על: "ופל העם אשר ברגליך", "ההולכים אחר עצתך". ועל שם ה'הליכה' שהולכים בשליחותו להוכיח פנ"ל.

ט. ח"א סג - ה'צדיק' הוא בחינות (גדרים כ:): "מגלה טפה ומכסה טפה". לפעמים הוא בחינת 'מגלה', שמגלה ומקרב עצמו. ולפעמים הוא בחינת 'מכסה', שנתכסה ונתעלם, שמתרחק מאד. ולא די שמתרחק ואינם יכולים להתקרב אליו, אלא שנופלים עליו קשיות ותמיהות, עד שנתעקם ונתבלבל מחם, מחמת שנתרחק מהם מאד, וקשה עליו קשיות ופליאות.

וְזֶה בַּחֲנִינָת (ישעיה נ, ב): **"וּבְשָׂתִים יִכְסֶה רַגְלָיו"** - רַגְלָיו לְשׁוֹן הַמְּשָׁכָה, כְּמוֹ (שְׁמוֹת י"א, ח): **"וְכָל הָעַם אֲשֶׁר בְּרַגְלָיו"** - **"הַהוֹלְכִים אַחַר עֲצַתְךָ"** (רש"י שם). הֵינּוּ: שְׂבִיחַ הַמְּשָׁכָה שֶׁמְּמַשִּׁיף הָעוֹלָם אֵלָיו, הוּא בַּחֲנִינָת 'מַגְלָה טַפַּח וּמְכַסֶּה' וְכוּ' כַּנִּל. כִּי מִחֲמַת שִׁמּוּחַ הַצַּדִּיק בְּעֲצֻמוֹ אֵי-אֶפְשָׁר לְקַבֵּל מִמֶּנּוּ, עַל-כֵּן הוּא צָרִיךְ לְהִתְכַּסּוֹת וּלְהִתְלַבֵּשׁ עֲצֻמוֹ בְּדָבָרִים-קְטָנִים, כְּדֵי שְׂיֻכַּל לְהִתְגַּלּוֹת, שְׂיֻכַּלוּ הָעוֹלָם לְקַבֵּל מִמֶּנּוּ.

וְזֶה בַּחֲנִינָת: **"מַגְלָה טַפַּח וּמְכַסֶּה טַפַּח"** - שְׂמָה שֶׁמְכַסֶּה וּמִתְלַבֵּשׁ עֲצֻמוֹ, הוּא בַּחֲנִינָת 'מַגְלָה' - שְׂעִל-יָדֵי-זֶה הוּא מַגְלָה עֲצֻמוֹ אֵלֵיהֶם, כִּי בְּלֹא זֶה לֹא הָיָה אֶפְשָׁר לְהִתְגַּלּוֹת אֵלֵיהֶם. - וְלַפְעָמַיִם הוּא בַּחֲנִינָת 'מְכַסֶּה' מִמֶּשׁ, שְׂמִתְכַּסֶּה וּמִתְעַלֵּם מֵהֶם וְנִתְרַחַק וּנְפָלָא מֵהֶם כַּנִּל.

י. ח"ב ה, ב - "וְאֲנֹכִי תִרְגַּלְתִּי לְאֶפְרַיִם" (הושע י"א, ג), זֶה בַּחֲנִינָת 'עֲצוֹת', כְּמוֹ שְׂכַתוֹב (שְׁמוֹת י"א, ח): **"הָעַם אֲשֶׁר בְּרַגְלָיו"** - **"הַהוֹלְכִים אַחַר עֲצַתְךָ"** (רש"י שם).

יא. ח"ב לט - וְאֲנַחְנוּ הֵם: "הָעַם אֲשֶׁר בְּרַגְלָיו" (שְׁמוֹת י"א, ח) - **"הַהוֹלְכִים אַחַר עֲצַתְךָ"** (רש"י שם), שְׂמִתְנַהֲגִים אַחַר הַמְּנַהִיג. וְמִי יִתֵּן וְהָיָה לָנוּ מְנַהִיג כְּמוֹ מֹשֶׁה רַבְּנוּ עֲלֵי-הַשְּׁלוֹם וְכוּ'.

"הַחֲדָשׁ הַזֶּה לָכֶם רֹאשׁ חֲדָשִׁים, רֹאשׁוֹן הוּא לָכֶם לְחֲדָשֵׁי הַשָּׁנָה" (שְׁמוֹת י"ב, ב) - **עֲנִינִי 'חֲדָשׁ נִסִּין'**

יב. ח"א מט, ו - בְּרֹאשִׁית, ב' רֹאשִׁית, רֹאשִׁית-הַשָּׁנָה וְנִסִּין, שְׁגַם נִסִּין הוּא רֹאשִׁית-הַשָּׁנָה. וְ"תִרְיָן דְּרֹעִין דְּמִלְכָּא" (תְּקוּנַיִת-אֲחֵר נ"ז): הֵם תִּשְׁרֵי וְנִסִּין - וְהֵם יְמֵי תְּשׁוּבָה, כִּי בָּם הוּא יְמֵי תְּשׁוּבָה. כִּי בְּנִסִּין עֲתִידִין לְגַאֲלָ" (רֹאשִׁית-הַשָּׁנָה י"א), וְאִין הַגְּאֻלָּה אֵלָּא עַל-יַדֵּי תְּשׁוּבָה.

יג. ח"א ע - בְּרֹאשִׁית-חֲדָשׁ נִסִּין, הָיָה גֹמֵר הַקָּמַת הַמְּשָׁכָן, שֶׁמְשֵׁם נִמְשָׁד הַכְּבוֹד שֶׁל מְלָכִים [הֵינּוּ שֶׁל מְלָכֵי יִשְׂרָאֵל בְּזִמְנֵן שְׁלוֹתָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל], וְשֶׁל כָּל הַמְּמַנִּים וְהָרֹאשִׁים. כִּי זֶה בַּחֲנִינָת 'רֹאשִׁית-חֲדָשׁ' - שְׂעִל-יָדֵי-זֶה **"נִתְחַדְּשִׁים כָּל הָרֹאשִׁים"**. וְעַל-כֵּן אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (רֹאשִׁית-הַשָּׁנָה פ"א מ"א): שֶׁ"נִּסִּין רֹאשִׁית-הַשָּׁנָה לְמַלְכִים".

יד. ח"ב ה, י-בסוף - בְּנִסִּין הוּא זְמַן הַגְּאֻלָּה, כִּי "בְּנִסִּין נִגְאָלוּ" (רֹאשִׁית-הַשָּׁנָה י"א), וְזֶה יָדוּעַ (שְׂעִר הַכְּבוֹד פֶּסַח א): **"שְׂעָקָר גְּלוֹת מִצְרַיִם הָיָה לְתַקֵּן חֲטָא אָדָם-הָרֹאשׁוֹן"** - **"שֶׁהָיוּ שָׂדִים מִחֲמַמִּין אוֹתוֹ וְהוֹלִיד שְׂדִין"** וְכוּ' (עֲרוּבִין יח:), וְהַחֲמוּם הוּא עַל-יַדֵּי חֲלִישׁוֹת הַמְּלָאךְ, וּמִחֲמַת זֶה הָיָה גְּלוֹת מִצְרַיִם. וְ"בְּנִסִּין נִגְאָלוּ", וְנִתְתַקֵּן חֲטָא אָדָם-הָרֹאשׁוֹן אַז. נִמְצָא: שֶׁבְּנִסִּין נִתְחַזַּק כַּח הַמְּלָאךְ, שֶׁזֶה בַּחֲנִינָת תְּקוּן חֲטָא אָדָם-הָרֹאשׁוֹן, שְׂנִתְתַקֵּן בְּנִסִּין בְּעַת

'גְּאֻלַּת מִצְרַיִם'. וְזֶה שְׂכַתוֹב (שְׁמוֹת ז, ד): **"וְהוֹצֵאתִי אֶת צְבָאתִי"**, בַּחֲנִינָת 'מְלָאכִים' שְׂיֻצְאוּ וְנִגְאָלוּ בְּנִסִּין, כִּי אַז נִתְחַזְקוּ וְנִתְתַקְּנוּ.

טו. ח"ב ה, י-בסוף - נִסִּין, הוּא בַּחֲנִינָת 'תְּקוּן הַבְּרִית'. וְעַל-יַדֵּי שְׂמִיחָה, מְמַשִּׁיכִין קִדְשׁוֹת וְשְׂמִיחַת נִסִּין בְּכָל הַשָּׁנָה בְּלֵה, וְזוֹכִינן לְתַקוּן-הַבְּרִית, וְלִהְיוֹת מִמְקַרְהֵי לְיָלָה חֲסִידוֹשְׁלוֹם.

טז. ח"ב לט - "נִסִּין רֹאשִׁית-הַשָּׁנָה לְמַלְכִים" (רֹאשִׁית-הַשָּׁנָה י"א), וְאַז מְמַנִּין כָּל הַמְּלָכִים לְמַעַלָּה, וּבּוֹדָאֵי נוֹתְנִין מִתְּנּוֹת לְכָל אֶחָד וְאֶחָד שֶׁמְמַלְכִיכִין אוֹתוֹ. [וּבִתְוֵרָה י"ז ח"א: שְׂבִיּוּם 'עֲנוּסָא דְּמִלְכָּא', מַגְלָה הַמְּלָךְ רְצוּנוֹ לְכָל אֶחָד וְאֶחָד, וּמְחַלֵּק וְנוֹתֵן מִתְּנּוֹת לְכָל אֶחָד וְאֶחָד לְפִי כְּבוֹדוֹ, כְּפִי רְצוֹן הַמְּלָךְ וְאֶהְבְּתוּ שְׂיֻשׁ לֹא לְכָל אֶחָד וְאֶחָד. עֲנִי-שָׁם].

ועל-כן אז הזמן להתחנן ולבקש מלפניו יתברך: "שיתן לנו מלך ומנהיג רועה נאמן, שיהיה בבחינת משה רבנו עליו-השלום, שיוכל להאיר בנו ידיעה והשגה בזאת, עד שנזכר להשיג ולדעת את התכלית האמת, על-ידי כל מפעלות השם אשר ברא בזה העולם השפל, שבשביל זה נברא הכל".

"ומצות על מררים יאכלהו" (שְׁמוֹת י"ב, ח) - **מצות 'מרור'**

יז. סֵפֶר הַמִּדּוֹת, מִמּוֹן לֵה - בַּיַּת מְרוֹר שְׂאוּבְלִין בְּפֶסַח, מְסַגֵּל לְפִרְנָסָה (עֵינן לְקוּטִיר-הַלְכוֹת 'הַרְשָׁאָה' ד, טו-טז ז).

יח. סֵפֶר הַמִּדּוֹת, קִשׁוּי לִילַד ו - אִשָּׁה שֶׁהִיא מְקַשָּׁה לִילַד, תִּתְּלָה עַל צוּאָרָה מִמְרוֹר הַנְּשֹׂאָר.

"פֶּסַח הוּא לֵה" (שְׁמוֹת י"ב, י"א-כ"ז)

יט. ח"א מט, ו - עֵקֶר יָדִיעַת הַקְּבָלָה, 'סוּדוֹת הַתּוֹרָה, יִהְיֶה לְעֵתִיד, שְׂאֵז יִתְגַּלֵּה אוֹרֵיתָא דְּעֵתִיקָא, בְּבַחֲנִינָת 'תַּעֲנוּג שַׁבָּת', בְּבַחֲנִינָת (ישעיה נח, יד): "אֵז תַּתְּעַנֵּג עַל ה'". וְזֶה לְשׁוֹן 'תִּשְׁרִי', לְשׁוֹן 'שִׁירָה', וְלְשׁוֹן 'פֶּסַח' 'פֶּ"ה ס"ח' (שְׂעִר הַכְּבוֹד פֶּסַח), כְּמוֹ שְׂכַתוֹב (שָׁם ל, כט): "הַשִּׁיר יִהְיֶה לָכֶם כְּלִיל הַתְּקוּדָשׁ חָג" - כִּי יִתְעַר שִׁיר וְנִגּוּנָא בְּעֵלְמָא, בְּבַחֲנִינָת 'פֶּ"ה ס"ח', בְּבַחֲנִינָת (תְּהִלִּים ל, יג): **"לְמַעַן יִזְמְרְךָ כְּבוֹד וְלֹא יִדָּם, וְלֹא יִדָּם דִּיקָא, הֵינּוּ: 'פֶּ"ה ס"ח'".**

כ. ח"ב פג - "פֶּסַח" (שְׁמוֹת י"ב, י"א) - "פֶּסַח, הוּא "פֶּה סָח" (שְׂעִר-הַכְּבוֹד פֶּסַח), בַּחֲנִינָת (מְלָאכֵי ב, ו): "תּוֹרַת אֱמֶת הִיְתָה בְּפִיהוּ".

"ועברתי בארץ מצרים" (שמות יב, יב) - "אני ולא מלאך, אני ולא השליח, אני ה' ולא אחר" (הגדה של פסח)

כא. ח"א נו, ד - ה'תורה' המלבש תוך ה'הסתרה' שבתוך הסתרה, היא תורה גבוה' דיקא, הינו סתריי-תורה. פי מחמת שהיא צריכה להתלבש ב'מקומות נמוכים' פאלו, הינו אצל אלו שעברו הרבה, עד שנסתר מהם ב'הסתרה' שבתוך הסתרה.

עלין חשב השם-יתברך מחשבות לבלי להלביש שם פשטי תורה, לבל יוכלו הקלפות לינק משם הרבה, ויהיה הפגם גדול מאד. עלין הוא מסתיר ומלביש שם תורה גבוה' דיקא, סתריי-תורה, שהיא תורת-השם בעצמה, כדי שלא יוכלו הקלפות לינק משם הרבה, בבחינת (שמות יב, יב): **"ועברתי בארץ מצרים" - "אני ולא מלאך, אני ולא השליח, אני ה' ולא" וכו'.**

פי בארץ-מצרים ששם מקום הקלפות מאד, עלין שם דיקא מלבש ומסתר השם-יתברך בעצמו, הינו תורת-השם ממש, סתריי-תורה. עלין דיקא מ'ההסתרה' שבתוך הסתרה, בשחזור ומתפכה ל'דעת', נעשה ממנה דיקא תורת-השם ממש, פי שם נסתר תורת-השם, סתריי-תורה.

"שבעת ימים מצות תאכלו. בערב תאכלו מצת" (שמות יב, טו-יז)

כב. ח"א נו, זח - ה'דבור' הוא התגלות הדעת. וב'מצרים' שהיה ה'דעת' בגלות, היה גם ה'דבור' בגלות (זהר נארא כה). וכשיצאו מ'מצרים', שיצא ה'דעת' מהגלות - יצא ונפתח ה'דבור'. וזה בחינת (שפת קד): **"מאמר פתוח, נאמן פשוט"**. "מאמר פתוח" - שנפתח ה'דבור' ונתגלה ה'דעת'. ועל-ידי-זה נתפשט נאמנות השם-יתברך, ונפר שהוא נאמן מבטיח ועושה. וזה בחינת "נאמן פשוט" - שנתפשט נאמנותו.

וזה בחינת מ'ן', ראשי-תבות מ'אמר נאמן', בחינת "מאמר פתוח נאמן פשוט" פנ"ל - פי ה'מן' הוא בחינת דעת גדול וכו'. ועלין "אכלו בני ישראל את המן ארבעים שנה" (שמות טז, לח), פי בן ארבעים לפינה" (אבות פ"ה מכ"א).

וזה שאמרו חז"ל (קדושין לח): **"את המן אכלו ארבעים שנה, והלא ארבעים שנה חסר שלשים יום, אלא עונה שהוציאו ממצרים טעמו בה טעם מן"**. פי באמת, ה'מן' שהוא בחינת הדעת, היה ראוי שיאכלו אותו ארבעים שנה בשלמות, בחינת בינה ודעת פנ"ל!?

ועליה תרצו: **"עונה שהוציאו ממצרים" - הינו: ה'מצות' - "טעמו בה טעם מן"**. פי ה'שלוש' תלוי ב'דעת', ו'מחלקת' הוא הפך הדעת. - אך יש 'מחלקת' לשם-שמים, שהוא באמת דעת גדול מאד, יותר מה'דעת' של שלום, פי היא אהבה ושלום גדול.

וזה: **"עונה שהוציאו ממצרים" - פי 'מצה' היא בחינת 'מחלקת', כמו שפיתוב (ישעיה מא, יב): "אנשי מצתך יהיו כאין"**. "שהוציאו" דיקא, פי ב'מצרים' שהיה ה'דעת' בגלות, בודאי לא היה 'מחלקת' לשם-שמים. הינו: **"שהמצה" שהיא בחינת 'מחלקת' - "שהוציאו ממצרים" - "טעמו בהם טעם מן"!** - פי לאחר שהוציאו בחינת ה'מחלקת' מן הגלות-מצרים, היה בהם 'טעם מן', בחינת דעת גדול, בחינת 'מחלקת' לשם-שמים פנ"ל.

וזה שפיתוב בזהר-הקדוש (תצוה קכג): **"שמצה היא אסותא"**. פי 'מצה' שהיא בחינת 'מחלקת' לשם-שמים, בחינת דעת, בחינת 'שלום' פנ"ל - הוא רפואה. פי 'שלום' הוא רפואה וכו'. פי עקר החולאת חסין-שלום, הוא מחמת העדר השלום, הינו: 'מחלקת היסודות' שיסוד אחד מתגבר על חברו. ו'שלום' הוא רפואה.

וזה שנקרא מצה (דברים טז, ג): **"לחם עני"** - פי (גדרים מא): "אין עני אלא מן הדעת". וזה בחינת 'חולה', כמו שפיתוב (שמואל ב יג, ד): "מדוע אתה פכה דל בן המלך", ומצה היא אסותא פנ"ל. וזה: **"לחם עני" - שהוא רפואה לה'עני'.**

כג. ח"א נו, ח - יש חלוק בין ה'שלום' של התענית של חל, ובין ה'שלום' של ענג-שבת. שה'שלום' של תענית, אין לו בחינת דבור. ועל-ידי ענג-שבת, נשלם ה'דבור' ל'שלום'.

וזהו שאמרו חז"ל (זהר פנחס רנב): **"אין בין חמץ למצה אלא משהו"**. 'חמץ' זה בחינת 'תקון הפעם' על-ידי ה'תענית', בחינת (ישעיה סג, א): "מי זה בא מאדום חמוץ בגדים". 'אדום' זה בחינת 'כבוד', ו'חמץ' זה בחינת 'הכנעתו', בחינת 'תענית', בחינת 'העדר אכילה', בחינת (שמות יב, כ): **"כל מחמץ לא תאכלו"**.

'מצה' זה בחינת 'אכילת ענג-שבת', בחינת (ישעיה סו, יא): "למען תמצו והתענגתם" וכו'.

וזהו: **"אין בין חמץ למצה" וכו' - הינו: אין בין ה'תענית', לבין 'אכילת ענג-שבת' - אלא 'משהו' - נוטריקון: "ויהיה מעשה הצדקה שלום" (ישעיה לב, יז).** הינו: פי אין דומה 'שלום' של התענית ל'שלום' של

שבת, כי זה אין לו פה, וזה יש לו פה. והחלוק הוא כמו מעלת מדבר על חי.

וזהו החלוק בין חמיץ למצה, בין חיית ליה"א. חמיץ הוא בחיית, בחינת שלום שאין לו פה, בחינת חי. ומצה היא בה"א, בחינת ה' מוצאות הפה, בחינת פח הדברי. וזה בחינת (בראשית מז, כג): "הא לכם זרע", בחינת (הושע י, יב): "זרעו לכם לצדקה".

כד. ח"א רא - צדקה תציל ממות" (משלי י, ב) - ראשי-תבות: מצ"ת.

כה. ספר המדות, מפלת ח"ב - הטחינה של קמה, והלישה, של המצות של פסח - הוא סגולה לאשה שמפלת נפלים.

כו. שיח-שופי-קדש ב"ז - פעם כשדברו לפני רבנו ז"ל מענין מצה שמורה, והיתה מנחת על השלחן מצה שאינה שמורה, נגע רבנו במצה, ואמר: "מצה, שאינה שמורה", וחזר ונגע בגופו, ואמר: "שמירת הברית", וחזר ונגע במצה ואמר: "זהו מצה שמורה". **"מצה" - "שמירת הברית" איז "מצה שמורה"** [מצה עם שמירת הברית, זהו מצה שמורה].

[בתקוני-זהר (ל): "דבת-זוגיה דצדיק, איהו מצה שמורה, לגבי מצה שלימה עשירה. ומאן גרים דא למהוי בת-זוגיה מצה שמורה לגבה? בגין דנטר טפה דליה. ומאן דפגים טפה דיליה, אתקרי בת-זוגו מצה פרוסה" לחם עני" וכו].

כז. שיח-שופי-קדש ב"ז - רבנו ז"ל אמר פעם בחג הפסח, כשתפס והחזיק במצה: **"כשאוחזים מצה ביד, אוחזים אלקות ביד"** [אז מהאלט מצה אין דער האנט, האלט מען גאט אין דער האנט].

"וביום הראשון מקרא קדש, וביום השביעי מקרא קדש יהיה לכם" (שמות יב, טז)

כח. ח"ב ד, וז"י ט - התגלות הרצון הוא על-ידי ימים טובים, כי כל אחד מהימים טובים מקריז וקורא ומגלה את הרצון, שהכל מתנהג רק על-פי רצונו בלבד, בבחינת (שמות יב, טז; ויקרא כג): **"מקרא קדש"**. שהיום טוב קדש קורא ומקריז את הרצון, כי בכל יום טוב ויום טוב עשה השם יתברך עמנו אותות נוראות, הפך הטבע, שעל-ידי-זה נתגלה: **"שהכל ברצונו, ואין שום חיוב הטבע בכל"**. **בפסח: 'ציאת מצרים', שהוציאנו ממצרים באותות נוראות וכו'.**

אך לא כל אחד ואחד שומע קול הקריאה הנ"ל של יום טוב, כי יש חיות-רעות דורסים וטורפים, חכמי-הטבע - שמראין בחקמתם המטעית: **"שהכל על-פי הטבע"**, וכאלו אין שום רצון חס-ושלום. ואפלו האותות

נוראות, משימים הכל בתוך דרד-הטבע. וכשהם מתגברים, אזי קול שאגתם עולה ומתגבר על קול הקריאה של יום טוב, שקורא את הרצון.

והקנעתם של אלו החיות-רעות חכמי-הטבע - הוא על-ידי חכם גדול שבקדשה, שיכול לקשר כל הרצונות בשרש הרצון, בחינת מצח הרצון. - אך כנגד זה יש בחינת מצח הנחש, שרש חכמת-הטבע, וניקתו מזקני-הדור שאין בהם שלמות. ויצדקה מועיל לזה. - ואזי כשנכנע מצח הנחש, ונתגלה בחינת מצח הרצון, אזי נכנעים ונופלים קול החיות-רעות, ונשמע קול הקריאה של יום טוב, שהוא התגלות הרצון.

ואזי כשנתגלה הרצון, נעשה יראה. ועל-ידי היראה, יכולין לקבל החסד. וכששופע החסד, אזי אין צריכין לעשות שום עסק ומלאכה, כי אזי נתקיים (ישעיה סא ה"ז): **"ועמדו זרים ורעו צאנכם וכו', ואתם כהני ה' תקראו" וכו'. וכל-זה נעשה על-ידי ה'צדקה'.**

"כל מחמצת לא תאכלו" (שמות יב, כ) - אסור אכילת חמיץ -

כט. ח"א ה, ד - צריך לפנות את המחין, מחממות-חיצוניות וממחשבות-זרות. מ'חמיץ' - שלא יחמיץ את חממתו בחממות-חיצוניות ובתאוות, ועקר: לשמר מוח שלא יחמיץ.

וזהו (תהלים סח, לא): **"גער חית קנה"**. כדאיתא בזהר (פנחס רנב): **"קנה חיית תשבר ותעשה ממנה ה"א, ותעשה מאותיות חמיץ מצה"**. הינו: שלא תחמיץ חממתך. וזהו לשון גער, לשון מריבה, כי מצה לשון מריבה, "דצדיקיא עבדין מצותא בסטרין אחרנין, דלא יתקריבו למשפנא דקדשה" (זהר שם רנא), הינו: כשתשמר את חממתך שלא יפגם בו חממות-חיצוניות, שלא תהרהר בהרהורים-רעים, שהם בחינת קנה דסטרא-אחרא - על-ידי-זה תנצל מבחינת חמיץ, שהיא סטרא-דמותא, כדאיתא (זהר שם רנא: - על שמות יב, כ): **"מחמצת, תמן סטרא-דמותא"**.

[על-כן צריכין לזהר בהם במשהו, כי הם עקר החמיץ והשאור שבעסה שצריכים לבערם ב"בל-יראה" (שמות יג, ז) וב"בל ימצא" (שם יב, ט), ולטהר ולפנות את המוח מהם - (לקוטי ערות מחשבות והרהורים א)].

כשאתה שומע מריבות שבין הצדיקים, תדע, שזה משמיעין אותך תוכחה, שאתה דבוק בסטרא-דמותא, בחינת חמיץ, ובודאי אם לא היה נפגם מוחך, לא היה נשמע לך מריבות שבין הצדיקים, ואין המריבה אלא

"וְהָיָה כִּי יֹאמְרוּ אֲלֵיכֶם בְּנֵיכֶם, מַה הָעֲבֹדָה הַזֹּאת לָכֶם" (שְׁמוֹת יב, כו) - **"כִּנְגַד אַרְבַּעַת בָּנִים דְּבָרָה תּוֹרָה"** (הַגְּדָה שֶׁל פֶּסַח) - **עֲנִין 'אַרְבַּעַת בָּנִים'**

לד. ח"א ל, ו - עקר עלית ה'מלכות דקדושה' שהיא בחינת 'דל'ת', "דלית לה מגרמה כלום" (הקדמת הזוהר יא.), מבין ה'ארבע מלכויות דסטרא-אחרא, הוא על ידי ה'חסד'.

ועל-כן 'אברהם אבינו' שהוא בחינת ה'חסד' - יצא ממנו: 'יצחק', ו'ישמעאל', 'יעקב', ו'עשו'. שהם בחינת (הגדה של פסח): **"כִּנְגַד אַרְבַּעַת בָּנִים דְּבָרָה תּוֹרָה, אֶחָד חֲכָם, וְאֶחָד רָשָׁע, וְאֶחָד תָּם, וְאֶחָד שְׂאִינוּ יוֹדֵעַ לְשֹׂאֵל"** - "שהם כנגד ארבע מלכויות שבקדושה" (פרייער-חיים, חג המצות פ"ז).

א) 'יצחק' - זה בחינת 'בן חכם', כי 'יצחק' על שם הצחוק והשמחה, בחינת (משלי י, יא): **"בן חכם ישמח אב"**.

ב) 'עשו' - הוא 'בן רשע'.

ג) 'יעקב' - הוא 'בן תם', כמו שכתוב (בראשית כה, כז): **"ויעקב איש תם"**.

ד) 'ישמעאל' - הוא בחינת 'בן שאינו יודע לשאל', כי "ישמעאל עשה תשובה" (בבא-בטרא טז.), ועקר ה'תשובה' היא בבחינת 'שאינו יודע לשאל', הינו: לעשות תשובה ולשאל בפרה' מהשם-יתברך על 'שאינם יודעים', שזה עקר ה'תשובה', בבחינת (תהלים סט, ח): **"אשר לא גזלתי אז אשיב"**.

וזה בחינת (ברכות כו): **"אברהם תקן שחרי"ת"** - נוטריקון: **"ח'כס, ר'שע, ת'ם, ש'אינו יודע"**.

"וזה נתן את חן העם בעיני מצרים, וישאלום וינצלו את מצרים" (שְׁמוֹת יב, לו)

לה. ח"א ט, בסוף - "ירדו במצולת כמו אבן" (שְׁמוֹת טו, ה). **"מצולת"** זה בחינת 'מצרים', שנאמר (שְׁמוֹת יב, לו): **"וינצלו את מצרים"**.

לו. ח"ב א, ה - ב'פסח' נתתקן 'תאות-ממון', כמו שכתוב (שְׁמוֹת יב, לו): **"וזה נתן את חן העם בעיני מצרים וישאלום"** - **"בעל פרחם"** (ברכות טז), כי הם לא רצו כלל, כי אז נתתקן 'תאות-ממון'.

"ועצם לא תשברו בו" (שְׁמוֹת יב, מז)

לז. ח"א נ - בשמתפלל וטועם מתיקות בדבורי התפלה, זאת הבחינה נקראת: **"כל עצמותי תאמרנה"**

בשבילך, כדי שתשוב מ'מות' ל'חיים', מ'חמץ' ל'מצה', מ'חי"ת' ל'ה"א. ותשוב מ'יראה רעה', מ'קול פגום', מ'חכמה פגומה' - ל'יראה טובה', ל'קול טוב', ל'חכמה טובה'.

וכשתשמר את מנהג מביחנת 'חמץ', שלא יהיה אטום - אזי יפגע 'קולך' ב'גלגלתך', ויתעבד 'רעם', ויתפשט 'עקמימות שבבלבך', ואז תזכה ל'שמחה'.

וזה פרוש (תהלים פא, ח): **"אענה בסתר רעם, אבחנו על מי מריבה סלה"**. **"מי מריבה"**, זה בחינת 'מצה', בחינת 'מחין' - על-ידי-זה נעשה 'רעמים'.

ל. ח"א נז, ח - נמצא לעיל בפסוק (שְׁמוֹת יב, טו): **"שבעת ימים מצות תאכלו"**.

לא. ח"ב פג - 'פסח', הוא בחינת 'מין', ו'מין' הזה מעבירין ה'חשד' מה'עינים'. ואז 'עיניהם' רואות 'נפלאות', ו'נפלאות' אלו - הם בעצמם גם-כן בחינת 'פסח'. ו'אור העינים' מעוררין הגאולה התלויה בלב (תקוני-זוהר נ), בבחינת (ישעיה סג, ד): **"כי יום נקם בלבי"**, הינו: שמעוררין ה'יום נקם שבלב', **לבוטל 'שאור וחמץ' של 'יצר לב האדם רע שנשאר לו מנעוריו"** (בראשית ת, כא).

ו'שאור וחמץ' שב'לב האדם' - הוא המסית את האדם שיהרהר אחר 'תלמיד-חכמים שבדור', ולומר: **"זה נאה וזה לא נאה!"** - שזה בחינת (הושע י, ב): **"חלק לבם, 'לב'ם"** הם 'ע"ב צדיקים שבדור'.

וזהו (פסחים פ"א מ"א): **"אור לארבעה עשר"** - הינו: אור שבעינים, שיש בהם שני פעמים 'שבעה גלדי עינא' - בהם **"בודקין את החמץ"**. - וכשמבטלין ה'שאור והחמץ' שב'ל'ב' ה'נ'ל, אז יכול ה'לב' להתלהב ב'למוד-התורה', בשלהובין ד'רחימוותא'.

"ועבר ה' לנגף את מצרים" (שְׁמוֹת יב, כג)

לב. ח"א לה, ז - 'ועברו עלי' (בכורות נז): - 'ועברו' לשון 'התגלות', כמו שכתוב (שְׁמוֹת יב, כג): **"ועבר ה' לנגף את מצרים"**, ותרגם אנקלוס: **"ואתגלי"**.

לג. ח"א עג - 'כי תעבר במים אתך אני' (ישעיה מג, ב) - 'תעבר' מלשון 'התגלות', כמו שכתוב (שְׁמוֹת יב, כג): **"ועבר ה' לנגף את מצרים"**, ותרגם אוינקלוס: **"ויתגלי ה'"** וכו', ו'אין מים אלא תורה' (בבא-קמא יז). והפרוש הוא: בשתרצה שיתגלה לך הנסתר מהתורה, 'אתך אני', כלומר: תראה שתעשה הפלי שנקראת 'אני' (עין בפנים התורה).

(תהלים לה, י). ואין יכול לטעם 'מתיקות' בתפלה, אלא פשתקן פגם-הברית/ פי מ'יין מתיקין' זה בחינת מ'יין דדכין', זרע קדש', שמירת-הברית'.

ומי שהוא בבחינת מ'יין מתיקין', אזי דבוריו מתוקים וטובים. וכשיוצאים מפיו ומשמיע לאזניו, כמו שאמרנו (ברכות טו.): "השמע לאזנה" וכו' - אזי נכנסים 'מתיקות המיין' לתוך 'עצמותיו', בבחינת (משלי טו, ל): "ושמועה טובה תדשן עצם". וכש'עצמות' מרגישין 'מתיקות הדבורים', זה בחינת: "כל עצמותי תאמרנה" - ואז: "אריה נחת ואכל קרבנה" (תקוני-זהר סב.). פי 'עצם' זה בחינת אריה'.

אבל מי שפגם בבריתו - הוא בבחינת מ'יין מרירין', בבחינת (שמות טו, כג): "ולא יכלו לשתות מים ממרה", מ'יין מסאבין', זרע טמא, אזי אין יכול להתפלל בבחינת: "כל עצמותי תאמרנה", ואז "בלבא נחת", שהוא בחינת מ'יין מרירין', שצונח: "הב הב'".

וזה שנוצטוינו ב'קרבן-פסח' (שמות יב, מו): "ועצם לא תשברו בו" - כדי שיבחינו כל אחד מישראל את-עצמו, אם 'בריתו' על תקונו. פי ב'פסח' כתיב בו (שם יב, מח): "וכל ערל לא יאכל בו", פי עקר ה'פסח' תלוי ב'מצות מילה', כידוע. - וכתוב בזהר (בא מא): "שהיו מקימין בעצמות ל'ללב תשכחון אתו' (שם כב, ל), וזה היה קשה מאד להמצרים". - וכשהשליכו את 'עצמותיו' ל'לבלים', וראו אם שלטו בהם ה'לבלים' חס-ושלום, היו יודעים שאין ה'ברית' על תקונו.

"וכל ערל לא יאכל בו" (שמות יב, מח)

לח. ח"א נ - נמצא לעיל בפסוק (שמות יב, מו): "ועצם לא תשברו בו".

"ויהי בעצם היום הזה, הוציא ה' את בני ישראל מארץ מצרים על צבאתם" (שמות יב, נא)
- עניני 'וציאת-מצרים' -

לט. ח"א נ, י - ונצעק אל ה' וישמע קלנו, וישלח מלאך ויצאנו ממצרים" (במדבר כ, טז). "וישלח מלאך - וזה משה" (במדבר-רבה טז, א), בחינת דעת'. "ויוציאנו - פי גלות-מצרים היה על פגם-הברית" (שערי-הכנסות פסח), ופגם-הברית הוא פגם-הדעת, בבחינת (בראשית ד, כה): "וידע אדם". וה'קול' הוא מעורר ה'דעת', בבחינת: "הקול מעורר הפונה". ובשביל זה: "ונצעק וכו', וישמע את קולנו". ועל-ידי 'התגלות הדעת' בתקונו, אז: "ויוציאנו".

ובשביל זה אומרים ה'הגדה' ב'קול-רם' - פי ה'גאלה' היתה על-ידי 'קול', בבחינת: "וישמע את קולנו". - ובשביל זה נקראת בשם 'הגדה', להורות על 'תקון-הברית', בבחינת (דברים ד, יג): "ויגד לכם את בריתו". - ועקר המצוה ב'יין', להורות על 'תקון-הדעת', בבחינת (סנהדרין ע.): "בחמרא וריחני פקחין", ובבחינת (שם): "תירוש, זכה נעשה ראש", הינו דעת'.

מ. ח"א נא, בסוף - לעתיד שיתגלה הדעת, ידעו שאין שום רע בעולם כלל, רק כלו טוב וכלו אחד. וגם ה'גלות' הוא רק מ'חסרון-הדעת', כמו שכתוב (ישעיה ה, יג): "לכן גלה עמי מבלי דעת". ועל-פן היתה 'גאלת מצרים' על-ידי 'משה', שהוא היה בחינת ה'דעת'. וזה שכתוב (שמות ו, ז): "וידעתם פי אני ה' המוציא אתכם מתחת סבלות מצרים" - פי עקר ה'גאלה' על-ידי ה'דעת'.

מא. ח"א מה - ענין 'מחאת פנים בתפלה' - פי בכל יד' חמשה אצבעות, והפאות האורות יד ימין' ב'יד שמאל', הינו חמשה פעמים חמשה, גימטריא כ"ה. והפאות יד שמאל' ב'יד ימין' חמשה פעמים חמשה, גימטריא גס-פן כ"ה. שני פעמים כ"ה, גימטריא 'חמשים'. זה בחינות חמשים פעמים 'וציאת-מצרים' שנוצר בתורה (זהר בראשית מז. - השלמה מההשקטות סימן כה).

פי על-ידי בחינות 'יובל' יצאו מגלות-מצרים" (זהר בשלח מו.). ועקר גלות-מצרים', שהיה ה'דבור' ב'גלות', ועל-ידי 'גאלה', נתהווה בחינת 'פה'. נמצא: שעל-ידי 'חמשין שערי בינה', נתהווה ה'פה'. - וזה בחינת (שמות ד, יא): "מי שם פה לאדם" - מ"י דיקא. נמצא: שעל-ידי 'מחאת פה' בנ"ל, נתהווה בחינת 'מ"י' - שעל-ידיה נתהווה 'פה'.

מב. ח"א נו, ז - ה'דבור' הוא 'התגלות הדעת'. וב'מצרים' שהיה ה'דעת' ב'גלות', היה גם ה'דבור' ב'גלות' (זהר וצא כה.). וכשיצאו מ'מצרים', שיצא ה'דעת' מה'גלות' - יצא ונפתח ה'דבור'. וזה בחינת (שבת קד.): "מאמר פתוח" - שנפתח ה'דבור' ונתגלה ה'דעת'.

מג. ח"א נג, פג - 'פסח' הוא בחינת 'מין'. וב'מין' הזה, הוא מקים הנופלים באהבות ויראות רעות, לאהבות ויראות קדושות, פי 'מינו' מעביר ה'חשך' מעיניהם, ואז 'עיניהם' רואות נפלאות', בבחינת (תהלים קיט, יח): "גל עיני ואביטה נפלאות". ונפלאות האלו הן בבחינת 'פסח', שהוא 'מין', בחינת (מכה ז, טו): "כימי צאתך ממצרים אראנו נפלאות".

[נפלאות' נ' פלאות', חמשין פלאות. דהא נ' תרעין דבינ"ה פתח קודשא-ברייהו לאפקא לון מתמן. ובגיני כד באורייתא אדכר יציאת מצרים נ' זמנין, לקבל נ' תרעין. פדיו ועבד ליומי משיחא וכו'. (זהר בראשית מז. - השלמה מההשטות סימן כה)].

מד. שיחות הר"ן פו - ה'פריסטאקעס' (פזו וזכור) שעושין בשעת ר'קודין' - זה בחינת (בראשית מו, ד): **"אנכי ארד עמך מצרימה, ואנכי אעלה"**. כי "גלות מצרים" היה, בשביל לבדר ניצוצי קרי של 'אדם-הראשון' (פרי ערשנים, חג המצות פ"א), **וה'התנה' היא 'תקון ויהוד הברית', שהיא בחינת: "אנכי אעלה גם עלה"**.

מה. שיחות הר"ן פח - הפיכת השלחן בשבת הגדול - מרמז: **שעדין לא יצא ה'דבור' מה'גלות' עד 'פסח', בחינת "פ"ה-ס"ח"** (שערי-הפנויות פסח), **שזה עקר בחינת 'יציאת-מצרים', שיצא ה'דבור' מה'גלות'. וה'שלחן' הוא בחינת ה'דבור', בחינת (יחזקאל מא, כב): "וידבר אלי זה השלחן אשר לפני ה'". כי עקר ה'פרנסה' וה'אכילה' בחינת 'שלחן', הוא מבחינת 'דבור'. וכשאין ה'דבור' ב'גלות' - אז ה'שלחן', בחינת 'דבור' - בבחינת 'פנים', בבחינת: **"אשר לפני ה'", בחינת 'פנים'**.**

ועלין בשבת-הגדול, שאז הוא קדם 'יציאת-מצרים', אזי הוא בחינת 'הפיכת השלחן' - שמרמזין: שה'דבור' היה ב'גלות-מצרים', עד שזכינו ל'יציאת-מצרים' בפסח, ואז יצא ה'דבור' מן ה'גלות' - בחינת פ"ה-ס"ח.

מו. שיח-שרפי-קדש ח"ב ז - כשדבר פעם רבנו ז"ל ממעלת בני-ישראל, אמר: **"מה היו פיוס בני-ישראל לולא זאת שיצאו ממצרים, היו הם 'צוענים נוודים'"!** [נואס וואלטן אידן געווען ווען זיי גייען נישט ארויס פון מצרים, וואלטן זיי געווען ציגאנערס].

"היום אתם יצאים בהדש האביב" (שמות יג, ד)

מוז. ח"א מט, ד - **"ניסן' נקרא 'אביב'"** (שמות יג, ד), אל"ף עם ב"ת, יו"ד עם ב"ת. וזה 'יחודא עלאה', ו'יחודא תתאה'.

"ולזכרון בין עיניך" (שמות יג, ט)

מה. ח"א נד, ד - עקר הזכרון תולה ב'עין', בבחינת (שמות יג, ט): **"ולזכרון בין עיניך"**.

"למען תהיה תורת ה' בפיך" (שמות יג, ט)

מוט. ח"א ס, ז - כשעוסק לעורר בני-אדם, צריך לשמר עצמו מתלמידים שאינם הגונים, כדי שלא יהא נדבק בו מהרע שלהם, שלא יזיק לו, כמו שאמר רז"ל (חלין קלג): **"כל המלמד לתלמיד שאינו הגון וכו'. וכן אסרו חז"ל**

(שבת קח): **"לכתב על עור בהמה טמאה, שנאמר (שמות יג, ט): 'למען תהיה תורת ה' בפיך' - מן המתר לפיך"**. וכשלומד עם אחר, הוא בחינת 'בתיבה', כי ה'לשון' הוא בחינת (תהלים מה, ב): **"לשוני עט סופר מהיר"**, שנחקק ונכתב על לב התלמיד, כמו שפתוב (משלי ג, א): **"כתבם על לוח לבך"**. ועלין צריך שלא יהיו דבריו נכתבין על בחינת 'עור בהמה טמאה', הינו: 'תלמיד שאינו הגון'.

"והיה לאות על ידכה, ולטוטפת בין עיניך" (שמות יג, ט) - **"ועל-שם שהם ארבעה בתיים, קרויין 'טטפ"ת', טט בפתפי שתיים, פת באפריקי שתיים"**. (רש"י - סנהדרין ד: זבחים לז: מנחות לד:)

נ. ח"א לג, ב; ח"י-מוהר"ן קסד - הקדוש-ברוך-הוא צמצם אלקותו בצמצומים רבים ושונים, מראשית המחשבה, עד נקדת המרכז של עולם הגשמי, ששם מדור הקלפות. ובכל מה שמשתלשל יותר ומתצמצם יותר למטה, אלקותו מלבש שם במלבושים רבים יותר.

וזה שגלו חז"ל ופתחו לנו פתח, שהמשכיל ידע ויבין, שבכל הדברים גשמיים יש אלקותו וחיותו, כמו שאמר (סנהדרין ד: זבחים לז: מנחות לד:): **"טט בפתפי שתיים, פת באפריקי שתיים!"** - להודיע: שבכל לשונות העפוש, יש שם אלקותו המחיה אותה.

נא. ח"א לח, ז - **"בראשית, נרא בשת"** (תקוני-זהר צב:). כי ה'נראה' הוא ה'בושה'. "תמן ראשי תמן בת" (שם יח:), הינו "תלת גונין דעינא בתעין" (שם קכו:), רמז 'מקום התפלין', **"ולטוטפת בין עיניך"** (שמות יג, ט). ו"תלת גונין דעינא ובתעין", הם 'ארבע פרשיות'.

שאר עניני מצות תפלין, נמצאים בפרשת ואתחנן

הלימוד בגליון הזה

יהא לטובת ולעילוי נשמת איש צדיק תמים
הרה"ג מוהר"ר אהרן גרשון מנחם
נ"ר אפרים שמואל זצ"ל
נלב"ע ח' אלול תשע"ח לפ"ק - תנצב"ה